

hiszen Cziráky Péterné nem tud fizetni. Ami égbekiáltó, az most következik. Cziráky Péterné kutya-kötelességének tartotta, hogy a házbért előteremtse akár a föld alól is. E végből elhatározta, hogy dolgozni fog, pedig maga is megrökönyödött ettől az elhatározásától, mert *szopós kisbabája van s ameddig ez szopik, nem mehet munkába.* Cucli és tehéntej — ez a jómóduak kiváltsága, erre Cziráky Péternének honnan telne. Anyát és még néhány porontyot eltartani — erre kellene az a tizen négy krajcár, amibe egy liter tej kerül. De a háziur rettegett alakja lebegett a könnyes szeme előtt és hogy, hogy nem, mégis munkába állt. Elment mosni fehér ruhákat házakhoz. Nem mindennap akad ez se, de ehez ért és mégis naponta kijár érte egy forint, reggeli és ebéd. Itt-ott vacsora is, ez már jó hely. Tehát elment mosni, reggel négy órakor kelt, este kilenckor elvégezte a mosást és hazament. Még ez se sok, ha egy kis kérget vonunk a szívére, de leolvad ez is, ha arra gondolunk, hogy Cziráky Péterné magával cipelte a szopását a munkába, reggel négy órakor tologatta rossz kis bölesőben befelé a városba — mert olyan házak, ahol mással mosatnak arra felé mincsenek — fél hat is elmúlt, mire beért a Kárász-utcába, mert gyenge lábai vannak, — mellesleg beteges törődött asszony — és nem igen tud gyorsan járni pláne a szopóssal. Hat órakor hozzáfogott a munkához, a böleső ott állt mellette a mosókonyhában, de a kicsike folyton sirt és időközönként meg kellett szoptatni. Aztán közben a gyerekekre is kellett mosni ugyanabban a teknőben, amelyikben a forintért mosott, mert a kisgyerek, hát istenem: még nem felnőtt, aki tudja, mi az illendőség. A kisgyerek így elvett az idejéből egy-két órát és kilenc óra lón, mire jelenthette a ház urnőjének, hogy kész vagyok. Aztán feltízre is eljárt már a mutató, amíg újra vacsorát adhatott a kis porontynak és felcselelődt, hogy hazainduljon. Jajgatott és nyögött, keservesen fájlalta a derekát, a hátát, egészen kimerült, összeroppant a teknő mellett való állásban, meg a kisgyerekkel való bibelődésben és most, feltízkor este, induljon haza a Fertő-uacába, a temető mellé a gyerekkocsival . . . Fizetséget és annivalót még adnak, szállást azonban nem. Tehát elindult és újra eltelt másfél óra, amíg hazanyikorgott a gyerekkocsival. Odakint 11 óra, mondjuk, hogy most Cziráky Péterné aludni tér a kisgyerekével, ámbár még a ház körül is vannak tennivalók, de jó: engedjük 11 órakor pihenni térni és akkor, amikor mi édes, finom alvás után jól nyújtózunk, frissen, üdén, vidáman felkelünk, gondoljunk megint Cziráky Péternára, aki hajnalban négy órakor az ő beteges, vézna testével ismét talpon van és tologatja az ócska kis kocsit gyerekekkel befelé a városba . . .

És mindez: mert a háziur nagylelkű volt és mert az állam a Cziráky Péterné urával védelmezi a jobbsorsu polgárokat az ellenség ellen.

Hajnal Gyula.

FOGAK

szájpadlás
nélkül.

Az általam készített

rágásra kitűnően használható a valódi fogaktól fel nem ismerhető, az eredeti fogakat teljesen pótolják. Készítek továbbá arany koronákat és levehető arany hidakat jutányos árak mellett. Vidékiek 12 óra alatt lesznek kielégítve. Bármilyen javítást 4 óra alatt készítek.

BARTA ÁGOSTON fogtechnikus,
Kigyó-utca 1. sz. SZEGED.

Egy tanítónő levele a csanádi püspökhöz.

— Érdekes és igaz történet a sándoregyházi plébános némely viselt dolgairol. —

(Saját tudósítónktól.) Torontál vármegyében, a pancsovai tanfelügyelői kirendeltség területén, van Sándoregyháza község. Sándoregyházán állami iskola van, hat tanító. Ezidő szerint azonban csak három tanító működik benne, akik közül az egyik (Jancsóné) állandóan gyöngélkedik; tulajdonképpen tehát *csak ketten tanítanak*, úgy, hogy egy-egy osztályra hetenként csak egy-két napi tanítás jut, a többi gyerek azalatt züllik. A nagyobb gyermekek egy része egyáltalában nem jár iskolába. Az V. és VI. osztályu tankötelesek közül 18 be sem iratkozott.

Martin Fülöp tanító már a negyvenkettedik évét szolgálja, de — várva a fizetésrendezést — nyugdíjba menni még nem akar, hanem hosszas szabadságon van; ezalatt züllik az osztálya. Halászné újabb és újabb szabadságolásokhoz jut, holott a miniszter már tavaly a nyugdíjbizottság elé utasította. Lévy beteges ember, már két éve, amióta ott van, nem bírja rendesen elvégezni a dolgát.

Ilyen állapotok között történt, hogy *Bárány* tanfelügyelő április 19-én elcsapta *Boruch* Margit helyettes tanítónőt, aki miniszteri jóváhagyással volt alkalmazva. Két héttel előbb a segédtanfelügyelő meglátogatta Boruch kisasszony osztályát, a tanítónőt megdicsérte szorgalmáért, osztályát pedig „jeles“-nek minősítette. Mégis elcsapták rövid uton. Egyszerűen kidobták és 76 gyermek tanítónő nélkül maradt.

Micsoda bünt követett el a szorgalmáért megdicsért és jeles eredményt fölmutató tanítónő? A hivatalos megállapítás szerint: *a gondnoksági elnöknek megtagadta az engedelmességet.* Tudni kell ugyanis, hogy az állami tanítók fölé a tanítás dolgaihoz nem értő helyi hatóságot, gondnokságot nevez ki a minisztérium. A gondnokságnak tagja minden helybeli felekezet *lelkésze*. Sándoregyházán a községi jegyző az elnöke a gondnokságnak. Ezzel az urral szemben tagadt meg az engedelmességet a tanítónő.

De hogyan? A papnak — akinek a szerepléséről alább lesz szó — iskolaügyekben baja támadt a tanítónővel, aki nem engedte meg neki a tanórarend fölforgatását. A pap, aki kereste a veszekedést — később majd megtudjuk, hogy milyen érzelmektől hajtva — szaladt a gondnoksági elnök urhoz, ez meg szóbeli üzenettel, a kisbíró útján, az irodájába citáltatta a kisasszonyt. A tanítónő tudta, hogy a jegyzői irodában, a pap jelenlétében, le akarják szidni, meg akarják alázni, tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy neki a *jegyzővel* semmi dolga sincsen és a nagyhatalmu férfiúnak ezt az írásbeli üzenetet küldte a kisbíróval: „T. Elnök ur! Kérem, ha valami elintézní valója van velem, tessék ezt írásban közölni. Tisztelettel stb.“

Nyilvánvaló, hogy azokat a nemeskeblű férfiakat valami nagyobb ok fűtötte, mint az a kis cédula. Hogy mi, azt megtudjuk abból a panaszos levélből, amelyet Boruch Margit tanítónő *Glattfelder Gyula püspöknek* 1913. április 14-én írt, de csak május 4-én küldött el, ajánlva.

A levélnek három darab melléklete van. Két bizonyítvány és egy vers. Az első bizonyítványban az *esztergomi érseki nevelőintézet* 24—910. szám alatt tanúsítja, hogy ott B. M. kisasszony, mint tanítónő, hat esztendeig „*kifogástalan ügyességgel, nagy szeretettel és szakértelemmel tanított és minden évben kitűnő eredményt mutatott föl előjáróinak teljes meglegedésére*“. A másodikban a nyirkarászi r. kat. *lelkész* B. M. kisasszonyt, az ottani róm. kat. iskola helyettes tanítónőjét, „*mint állása kötelességeit buzgón és lelkiismeretesen teljesítő, mindenkivel*

Korzó-mozi

Igazgató: Vas Sándor. Telefon 11-85.

Pénteken, szombaton és vasárnap

Kizárólagos bemutatási
joggal.

A ki- vándorló.

Társadalmi dráma 4 f.

Főszereplők:

Theodor Burgharth,

A newyorki irring Place
Theatre igazgatója és

Sabine Impekoven,

a berlini Königl. Schau-
spielhaus tagja.